

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep,
0032 Oslo

Innspill til stortingsmelding om offentlig anskaffelser

Maritime Bergen (MB) er en stiftelse med ambisjon om å være en aktiv pådriver i arbeidet med å synliggjøre, fremme og styrke hele den maritime næringen i Bergensregionen.

Vår visjon for den maritime næringen i Bergensregionen:

Bergensregionen – en maritim region i verdensklasse

Våre medlemmer er organisasjoner og bedrifter fra hele verdikjeden i den maritime lyngen i Bergensregionen, og vi opplever medlemsvekst innenfor alle områder av næringen – fra tjenesteleverandører, verft, rederier og finansielle aktører.

Maritime Bergen ønsker velkommen en stortingsmelding om offentlige anskaffelser, og vil tilby oss og vår kompetanse inn i arbeidet som en partner for departementets videre prosess. Dette er avgjørende for effektive anskaffelser, gode prosesser og for utvikling av nye, bærekraftige forretningsmuligheter i forbindelse med det grønne skiftet. Det er avgjørende at det offentlige Norge har klare målsetninger for de anskaffelser som hvert år gjøres, og at det foreligger gode og hensiktsmessige verktøy som kan bidra til at de overordnede samfunnsmålene med eksempelvis grønne anskaffelser kan gjøres med best mulig effekt.

Større bevissthet rundt miljøutfordringer har gjort at offentlige aktører i større grad enn før etterspør såkalte grønne anskaffelser. Dette er en av grunnene til at Lov om offentlig anskaffelse også kom i ny versjon fra 1.1.2017, hvor det her er det presisert at man skal i offentlig anskaffelse vektlegge miljø i større grad enn tidligere og at såkalte grønne løsninger skal velges.

Med dette kravet har også det offentlige har fått utfordringer i å gjøre anskaffelser basert på standardiserte og etterprøvbare miljøkriterier. En slik ønsket utvikling stiller nemlig krav til sertifisering, standardisering og merking av miljøeffekten eller -påvirkningen som produktet man anskaffer har ved tilvirkning og gjennom produktets livssyklus. Hvordan velger man det beste miljøprodukt? Hva skal vektlegges i vurderingene av grønne løsninger? Her mener Maritime Bergen at lovkravet om grønne løsninger og miljøvektlegging må følges opp med verktøy som tillater den enkelte offentlige innkjøper å kunne vurdere miljøeffektene ved det enkelte anskaffelsesvalget.

Maritime Bergen
Olav Kyrres gate 11
5014 Bergen
bergen@maritimebergen.no

På dette punktet er forskningen og akademien kommet et langt stykke på vei. Metoder er utviklet for nettopp dette formål, men å nyttiggjøre seg denne kunnskap i praksis mangler helt. Særlig i forhold til offentlige anskaffelser. En slik metode kalles LCA-analyser, men den praktiske bruken av disse er begrenset. Metodeverktøyet slik det foreligger i dag ender ofte opp i lange og omfattende rapporter som det er vanskelig å bruke når man skal skille de beste produkter og løsninger fra hverandre. Det er positivt at metodeverktøyet eksisterer, men forenklingen av bruken av dette må komme på plass om bruksomfanget og dermed også det ønskede resultatet – flere grønne anskaffelser – skal oppnås.

Maritime Bergen mener at Norge skal etablere et nasjonalt rangeringssystem for miljøbelastning, basert på LCA metodikk, med krav om at man får opp faktorer på produktens totale miljøbelastning; 1 for å produsere dette, 2 for å drifte og vedlikeholde i levetid, og 3 for å avhende/ skrote.

Det ville være ønskelig om en slik merking gir en rød, gul, grønn merking for å skape assosiasjoner til hvordan vi allerede merker hvitevarer i dag. Summen av disse faktorer ender opp i en KW-skala som skiller produktene fra hverandre, og dermed letter innkjøpers arbeid med å gjøre de beste grønne valgene som er mulig innenfor den aktuelle anskaffelseskategorien.

Savnet etter et slikt utvalgs-kriterium på miljø-siden har spesielt blitt større etter justeringene i loven fra nyttår. En slik skala vil gjøre at man tar alle hensyn ved kjøp av tjenester/produkter selv om man har en kort horisont på oppdrag, og tilbyder vil bli valgt etter objektive miljø-kriterier. Et slikt verktøy kan også brukes på alle mulige aktiviteter og produkter fra alle anskaffelseskategorier; fra transportsektor til reiselivsprodukter. Kort sagt i alle anskaffelser der man hensyntar den totale miljøbelastning.

Skal dette la seg realisere vil det være avhengig av at departementet omtaler og legger grunnlaget for etableringen av et slikt nasjonalt rangeringssystem. Det må gis oppdrag til akademien og næringslivet for å sørge for at man deler på data og informasjon for å få på plass en slik metode.

Med vennlig hilsen

Nils Aadland
Styreleder

